

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“ІНВЕСТИЦІЙНИЙ АНАЛІЗ”
(для бакалаврів)**

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2009

Підготовлено ст. викладачем кафедри банківської та страхової справи
Н. І. Череди́ченко

Затверджено на засіданні кафедри банківської та страхової справи
(протокол № 3 від 10.09.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Череди́ченко Н. І. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Інвестиційний аналіз” (для бакалаврів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. — 52 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст самостійної роботи з дисципліни “Інвестиційний аналіз”, контрольні та дискусійні питання до семінарських завдань, практичні завдання для аудиторної та позааудиторної роботи, завдання для самостійної роботи, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2009
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Предметом курсу є методологічні основи і практичні заходи економічної експертизи й оцінки реальності та ефективності інвестиційного проекту для прийняття інвестором рішення. Проектування є одним з найважливіших етапів в інвестиційному процесі, оскільки прийняті технологічні, фінансові, управлінські рішення досить важко скоригувати без значних втрат уже після початку робіт. У процесі вивчення дисципліни студенти ознайомляться з методами та формами інвестиційної діяльності підприємств, цілями інвестування, етапами реалізації інвестиційних проектів та особливостями діяльності підприємств у сфері фінансового інвестування.

Мета навчальної дисципліни “Інвестиційний аналіз” – надати студентам можливість для вивчення теоретико-методологічних і практичних питань аналізу інвестиційних проектів та навчити студентів працювати з інвестиційним проектом як основною формою планування і обґрунтування інвестицій.

Поставлена мета реалізується через такі завдання:

- з'ясувати зміст та основні методи аналізу інвестиційних проектів;
- оволодіти методами та прийомами моделювання інвестиційної діяльності;
- вивчити порядок організації і здійснення інвестиційного процесу на підприємстві;
- набути практичних навичок з визначення вартості капіталу та потреб підприємства у капіталі;
- вміти аналізувати особливості здійснення капіталовкладень, їх мотивацію, форми відтворення, об'єкти тощо;
- навчитися аналізувати зовнішні умови реалізації проекту;
- вивчити кількісні та якісні критерії, що застосовуються при здійсненні фінансово-економічної оцінки інвестиційних проектів;
- засвоїти методи оцінки фінансової спроможності, ефективності проектів, інвестиційних ризиків проекту та набути навичок їх застосування;
- набути навичок, необхідних для визначення якості інструментів фінансового інвестування;
- ознайомитися з організацією управління проектом тощо.

У програму вивчення курсу закладено широкий спектр кількісних розрахунків, які студенти мають виконувати в процесі навчання.

Важливою складовою роботи студентів є самостійна підготовка ними матеріалів, питань, завдань із кожної теми навчального курсу. Оскільки навчальним планом передбачено виділення навчального часу для самостійної роботи студентів, частина обов'язкового програмного матеріалу виноситься на самостійне вивчення.

Самостійна робота є обов'язковою при підготовці до практичних занять, для складання заліку з навчальної дисципліни, тому вона повинна мати систематичний та плановий характер і обов'язково завершуватися перевіркою знань студентів.

Самостійна робота є складовою навчального процесу, важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння знань. Значно підвищується значення та статус самостійної роботи при запровадженні кредитно-модульної технології навчання, за якої скорочується обсяг аудиторної роботи.

Мета самостійної роботи — сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси і важливої професійної якості — уміння систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Форми самостійної роботи:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- самостійна робота з підручником, науковою та періодичною літературою;
- вивчення та аналіз законодавчих і нормативних документів;
- пошук і опрацювання матеріалів через мережу Інтернет;
- узагальнення та аналіз фактичних даних;
- здійснення самостійних наукових досліджень;
- підготовка аналітичних записок, доповідей, рефератів, презентацій;
- виконання індивідуальних завдань;
- написання контрольних робіт;
- підготовка до заліку.

Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи із дисципліни “Інвестиційний аналіз” розроблено відповідно до програми курсу “Інвестиційний аналіз” для студентів напряму підготовки 050 “Економіка і підприємництво” освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр”. Методичні рекомендації призначені для підготовки до

практичних і семінарських занять, самостійної та індивідуальної роботи над дисципліною, підготовки до семестрового контролю студентів як стаціонарної, так і заочної форми навчання.

Відповідно до програми курсу методичні рекомендації містять завдання за основними розділами дисципліни “Аналіз інвестиційних проєктів”.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ІНВЕСТИЦІЙНИЙ АНАЛІЗ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
	Змістовий модуль I. Методологія інвестиційного аналізу
1	Проєктний аналіз в інвестиційній діяльності
2	Оцінювання фінансових ресурсів в інвестуванні
3	Технологія розробки інвестиційного проєкту та його складові
4	Аналіз і прогнозування фінансового стану підприємства та оцінювання його інвестиційної привабливості
	Змістовий модуль II. Функціональні аспекти проєктного аналізу в сфері реального інвестування
5	Оцінка фінансової спроможності проєкту
6	Аналіз комерційної здійснюваності проєкту
7	Оцінка розрахункової ефективності проєкту
8	Визначення інвестиційного ризику проєкту
9	Аналіз виробничого плану проєкту
10	Аналіз соціальних аспектів проєкту
11	Організація управління проєктом. Прийняття рішень у проєктному аналізі
	Змістовий модуль III. Управління фінансовими інвестиціями
12	Економічний зміст фінансового інвестування
13	Інструменти фінансового інвестування
Разом годин: 180	

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з дисципліни

“ІНВЕСТИЦІЙНИЙ АНАЛІЗ”

Змістовий модуль I. Методологія інвестиційного аналізу

Тема 1. Проектний аналіз в інвестиційній діяльності

Інвестиційна діяльність підприємства. Процес інвестування капіталу. Інвестиційні можливості. Форми інвестування капіталу. Інвестиційна програма підприємства.

Поняття інвестиційного проекту. Структура інвестиційного проекту. Життєвий цикл проекту та його фази. Стадії інвестиційного проекту. Класифікація інвестиційних проектів. Проекти реального та фінансового інвестування. Місце інвестиційного проектування в інвестиційній діяльності.

Учасники реалізації проекту. Стратегічні принципи реалізації проекту. Комп'ютерні технології проектування. Мета і завдання інвестиційного аналізу. Схема аналізу інвестиційного проекту.

Література: [6; 23; 24; 26; 27; 29; 32; 34–40; 44; 46–48; 54–57; 68–70; 73; 74; 84; 85; 92]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Взаємозв'язок між інвестуванням і фінансовими рішеннями.
2. Реальні активи, їх визначення та класифікація.
3. Фінансові активи, їх визначення та класифікація.
4. Роль інвестиційного менеджера у процесі інвестування.
5. Об'єкти інвестиційної діяльності.
6. Джерела фінансування інвестиційної діяльності.
7. Цілі інвестиційної діяльності на підприємстві.
8. Інвестиційна програма підприємства.
9. Зміст та особливості реального інвестування.
10. Характеристика форм реального інвестування (придбання цілісних майнових комплексів, модернізація, розширення, реконструкція тощо).
11. Характеристика об'єктів реального інвестування (об'єкти невикористаного призначення, будови, черги будівництва, пускові комплекси тощо).
12. Визначення та структура інвестиційного проекту.

13. Класифікація інвестиційних проектів: тип, клас, масштаб, тривалість, вид, складність.
14. Фази реалізації інвестиційного проекту та характеристика їх стадій (передінвестиційна, інвестиційна, експлуатаційна).

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

1. Суб'єкти (учасники) інвестиційної діяльності:
 - прямі: кредитори, інвестори, замовники, консалтингові і страхові компанії, забудовники тощо;
 - непрямі: державні органи управління, міжнародні фінансово-кредитні установи, громадські організації.

Теми рефератів

1. Взаємозв'язок між інвестиційними можливостями, цілями і стратегією компанії.
2. Цілі інвестиційної діяльності на підприємстві.
3. Реальні інвестиції: зміст, джерела фінансування, форми реалізації.
4. Зміст і структура інвестиційного проекту, форми існування.
5. Життєвий цикл проекту: характеристика фаз і стадій реалізації проекту.
6. Характеристика суб'єктів інвестиційної діяльності.
7. Об'єкти реального інвестування.
8. Характеристика форм реального інвестування.
9. Етапи реалізації проекту та завдання інвестора, що відповідають їм.
10. Загальна і інвестиційна стратегія підприємства.
11. Роль інвестиційного менеджера у процесі інвестування.

Тема 2. Оцінювання фінансових ресурсів в інвестуванні

Вартість капіталу та принципи її визначення. Індивідуальна вартість джерел капіталу. Середньозважена вартість капіталу (WACC). Гіринг і вартість капіталу. Вартість власного капіталу. Вартість облігаційної позики. Вартість капіталу та інфляція. Оцінювання грошових потоків за проектом. Відмінність балансового прибутку і грошового потоку. Визначення грошових потоків за необробленими первинними даними. Визначення грошових потоків на основі прогнозних фінан-

сових звітів. Змінні грошові потоки. Віднесення грошових потоків до інвестиційного проекту.

Література: [22; 23; 26; 27; 34; 35; 51; 56; 62; 70; 86]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Концепція вартості грошей та фактори, що її визначають.
2. Принципи оцінки вартості грошей за часом.
3. Майбутня і теперішня вартість грошей. Прості і складні проценти. Дисконтування грошових потоків.
4. Поняття анuitету і його обчислення.
5. Вплив інфляції на вартість капіталу.
6. Індивідуальна вартість джерел капіталу.
7. Гіринг і вартість капіталу.
8. Відмінність балансового прибутку і грошового потоку за проектом.

Завдання до практичного заняття

Завдання 1. Капітал компанії сформовано за рахунок:

- короткострокової позики в банку в розмірі 500 тис. грн під 8 % річних;
- привілейованих акцій на суму 100 тис. грн (вартість капіталу — 10,5 %);
- звичайних акцій на суму 1200 тис. грн (вартість капіталу — 14 %);
- нерозподіленого прибутку в розмірі 1,5 млн грн (вартість капіталу — 13,5 %).

Розрахувати середньозважену вартість капіталу (СЗВК) компанії в цілому.

Завдання 2. Компанія потребує інвестиційного капіталу в розмірі 900 тис. грн для реалізації інвестиційного проекту. Були використані такі джерела:

- емісія простих акцій — 200 тис. грн, ставка дивіденду за простими акціями — 13 %;
- емісія привілейованих акцій — 150 тис. грн; ставка дивіденду за привілейованими акціями — 12 % річних;
- емісія облігацій — 120 тис. грн, купонна ставка — 17 % річних.

Прийнято рішення залучити банківський кредит на 430 тис. грн. Визначте, якою може бути максимально допустима вартість обслу-

говування кредиту, якщо припустима середньозважена вартість фінансування проекту — 14,5 %.

Завдання 3. Власний капітал компанії сформовано за рахунок нового випуску привілейованих акцій та звичайних акцій, випущених раніше. Відношення привілейованих акцій до звичайних — 0,35. Компанією випущено 2000 привілейованих акцій з номінальною вартістю 100 грн, річним дивідендом 12 грн та витратами на випуск — 2,5 %. Ціна звичайної акції 20 грн, розмір дивіденду — 1,4 грн. Прогнозується постійне зростання дивідендів на 6 %. Ставка податку на прибуток — 20 %. Розрахувати вартість капіталу кожного джерела, а також середньозважену вартість (СЗВ) власного капіталу компанії в цілому.

Завдання 4. Розрахувати теперішню вартість 1000 грн, які будуть отримані через 12 років, зважаючи на те, що ставка дисконтування становить 7 %.

Завдання 5. Розрахувати майбутню вартість вкладу через 3 роки за складним відсотком, якщо початкова сума вкладу 1000 грн, річний відсоток — 15 %.

Завдання 6. Компанії необхідно нагромадити 2 млн грн для придбання через 10 років будівлі під офіс. Найбезпечнішим способом нагромадження є придбання серій безризикових державних цінних паперів, що генерують річний дохід за ставкою 8 % річних з нарахуванням процентів кожні півроку. Яким має бути початковий внесок фірми?

Завдання 7. Підприємство планує інвестувати 3,5 млн грн у розробку та впровадження проекту з модернізації виробництва. Розпочати роботу над проектом планується через 6 років, а до цього часу нагромаджувати потрібну суму, відкладаючи щоквартально однакові за величиною суми коштів на депозитний рахунок у банк під 14 % річних. Визначити, якими повинні бути щоквартальні внески підприємства, щоб до запланованого часу нагромадити необхідну суму коштів.

Завдання 8. У вашому розпорядженні є 10 млн грн. Ви хотіли б потроїти цю суму через 7 років. Яким є мінімально прийнятне значення процентної ставки?

Завдання 9. Розрахувати розмір інфляційної премії, якщо річний реальний середньоринковий рівень доходу на інвестиції — 20 %, темп інфляції — 25 % на рік.

Завдання 10. Фірмі необхідно нагромадити 2 млн грн для придбання через 10 років будівлі під офіс. Найбезпечнішим способом нагромадження є придбання серій безризикових державних цінних паперів, що генерують річний дохід за ставкою 8 % річних з нарахуванням процентів кожні півроку. Визначте необхідний початковий внесок фірми.

Завдання 11. Розрахувати теперішню вартість 10-річного ануйтету вартістю 100 грн, за ставкою 20 % річних.

Завдання 12. Фірмі необхідно оцінити вартість капіталу проекту. Джерелами фінансування є кредит банку під 20 % річних, залучення інвесторів під випуск простих акцій з дивідендами 10 % та реінвестиції з планованою дохідністю 5 %. Вартість проекту — 1 млн 200 тис. грн. Реінвестиції становлять 300 тис. грн, емісія планується у розмірі 600 тис. грн.

Завдання 13. Розрахувати теперішню вартість двох грошових потоків. Перший розміром 623 грн буде отримано через 8 років, другий — 1092 грн буде отримано ще через 6 років після першого. Процентна ставка становить 7 %.

Практичні завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Для фінансування інвестиційної діяльності компанія використала різні джерела. Ставка податку на прибуток дорівнює 20 %. За даними, наведеними в таблиці, розрахувати середньозважену вартість фінансування компанії.

Варіант 1

Джерело	Кількість, тис.	Номінал, грн.	Ставка доходу, %	Емісійні витрати, %	Річний відсоток, %	Розмір запозичення, тис. грн.
Звичайні акції	100	10	15	—	—	
Привілейовані акції	10	10	12	—	—	
Облігації	4	1000	10	5	—	
Банківський кредит	—	—	—	—	25	80

Варіант 2

Джерело	Кількість, тис.	Номинал, грн.	Ставка доходу, %	Емісійні витрати, %	Річний відсоток, %	Розмір запозичення, тис. грн.
Звичайні акції	70	5	13	—	—	
Привілейовані акції	10	5	10	—	—	
Облігації	3	1000	9	3	—	
Банківський кредит	—	—	—	—	20	50

Варіант 3

Джерело	Кількість, тис.	Номинал, грн.	Ставка доходу, %	Емісійні витрати, %	Річний відсоток, %	Розмір запозичення, тис. грн.
Звичайні акції	70	10	12	2	—	
Привілейовані акції	10	10	10	2	—	
Облігації	5	1000	9	3	—	
Банківський кредит	—	—	—	—	27	60

Варіант 4

Джерело	Кількість, тис.	Номинал, грн.	Ставка доходу, %	Емісійні витрати, %	Річний відсоток, %	Розмір запозичення, тис. грн.
Звичайні акції	90	7	12	2	—	
Привілейовані акції	10	7	10	2	—	
Облігації	8	1000	9	4	—	
Банківський кредит	—	—	—	—	30	50

Варіант 5

Джерело	Кількість, тис.	Номінал, грн.	Ставка доходу, %	Емісійні витрати, %	Річний відсоток, %	Розмір запозичення, тис. грн.
Звичайні акції	100	10	15	2	—	
Привілейовані акції	20	10	12	2	—	
Облігації	9	1000	10	3	—	
Банківський кредит	—	—	—	—	28	90

Завдання 2. Розрахувати майбутню реальну вартість інвестицій, якщо початковий розмір інвестиції становить 1000 грн, строк інвестиції **A**, річний складний відсоток **B**, темп інфляції **B**.

Варіант	A, років	B, %	B, %
1	2	14	10
2	3	16	11
3	2	18	12
4	3	14	13
5	2	16	14

Завдання 3. Розрахувати розмір інфляційної премії, якщо річний реальний середньоринковий рівень доходу на валютні інвестиції – **A**, темп інфляції – **B**.

Варіант	A, %	B, %
1	10	15
2	12	14
3	13	16
4	11	12
5	14	18

Завдання 4. У вашому розпорядженні є **A** тис. грн. Ви хотіли б потроїти цю суму через **B** років. Яким є мінімально прийнятне значення процентної ставки?

Варіант	A, тис. грн.	B, років
1	15	4
2	20	3
3	30	4
4	25	5
5	20	4

Завдання 5. Розрахувати майбутню вартість вкладу через **A** років за складним відсотком, якщо початковий вклад **B** тис. грн, річний відсоток — **B**.

Варіант	A, років	B, тис. грн.	B, %
1	4	10	16
2	3	5	18
3	2	3	14
4	5	5	13
5	3	10	15

Завдання 6. Розрахувати теперішню вартість 10-річного анuitету вартістю **A** тис. грн, за ставкою **B**.

Варіант	A, тис. грн.	B, %
1	1000	14
2	2000	15
3	1000	13
4	3000	12
5	2000	12

Завдання 7. Розрахувати теперішню вартість двох грошових потоків. Перший розміром **A** буде отримано через **B** років, другий — **B**

буде отримано ще через Γ років після першого. Процентна ставка становить D .

Варіант	А, грн.	Б, років	В, грн.	Г, років	Д, %
1	620	5	1090	2	7
2	850	6	1800	3	8
3	680	4	820	3	7
4	920	5	1200	5	8
5	750	4	800	4	9

Теми рефератів

1. Теорія вартості грошей: основні принципи та методи оцінки.
2. Ресурси суб'єктів інвестиційної діяльності та теорія граничної ефективності інвестування Кейнса.
3. Ресурси суб'єктів інвестиційної діяльності та теорія граничної ефективності інвестування Тобіна.
4. Середньозважена вартість капіталу.
5. Вплив гірингу на вартість капіталу.
6. Вибір і обґрунтування ставки дисконтування для розрахунків.
7. Методика дисконтування в проектному аналізі.
8. Відмінність балансового прибутку і грошового потоку за проектом.
9. Урахування матеріальних і нематеріальних грошових потоків.
10. Зміст концепції зміни вартості грошей з часом. Визначення теперішньої вартості капіталу.
11. Урахування інфляції при виконанні розрахунків за інвестиційним проектом.

Тема 3. Технологія розробки інвестиційного проекту та його складові

Етапи процесу інвестування. Етапи розробки інвестиційного проекту. Ідентифікація проекту. Бізнес-план проекту як концентроване відображення його економічного аспекту.

Основний зміст проекту. Опис компанії (базового підприємства, на яке орієнтовано проект). Продукт, на виготовлення якого проект спрямований. Сфера діяльності (галузь проекту). Маркетинговий

план і стратегія. Виробничий план проекту. Підбір персоналу та соціальний аспект проекту. Управління проектом та організація його реалізації. Фінансовий план проекту.

Література: [20; 23; 24; 26–30; 33–36; 38; 40; 46–48; 50; 53–58; 62; 68–71; 74; 76; 85; 92; 93; 96]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Характеристика етапів процесу інвестування.
2. Життєвий цикл проекту: характеристика фаз і стадій реалізації проекту.
3. Зміст стратегічного планування проекту.
4. Зміст оперативного планування проекту.
5. Структура бізнес-плану, характеристика його складових (фінансової, маркетингової, виробничої, організаційної тощо).
6. Характеристика етапів реалізації інвестиційного проекту.

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

1. Ідентифікація проекту (визначення масштабу, галузі, складу, виду, типу, джерел фінансування, періодів реалізації).

Теми рефератів

1. Зміст, послідовність і напрями аналізу інвестиційного проекту.
2. Зміст методики *UNIDO* щодо оцінки і аналізу інвестиційних проектів.
3. Етапи процесу інвестування.
4. Технологія розробки бізнес-плану інвестиційного проекту.
5. Ідентифікація проекту.
6. Етапи розробки інвестиційного проекту.
7. Визначення відповідності інвестиційного проекту стратегії розвитку підприємства.

Тема 4. Аналіз і прогнозування фінансового стану підприємства та оцінювання його інвестиційної привабливості

Оцінка реалістичності проекту з урахуванням організаційних, адміністративних, юридичних аспектів його реалізації, відповідності внутрішніх і зовнішніх умов. Життєвий термін проекту.

Аналіз зовнішніх умов проекту. Інвестиційна привабливість галузі (місце галузі в економіці, організація, рівень державного втручання, технічна база і виробничий апарат, соціальна значущість тощо), регіону (наявність інвестиційної інфраструктури, рівень соціального розвитку, наявність ресурсів тощо), підприємства. Співвідношення проекту і базового підприємства.

Фінансовий аналіз. Цілі, завдання та моделі фінансового аналізу. Оцінювання фінансового стану і фінансових результатів діяльності фірми. Фінансове планування в проектному аналізі. Аналіз відповідності фінансових потоків за проектом (доходів і витрат). Планування прибутку.

Оцінка інвестиційної привабливості підприємства. Визначення інвестиційної кредитоспроможності підприємства-позичальника.

Література: [3; 4; 14; 19–24; 26–30; 32–44; 46–48; 53–58; 63–71; 74; 75; 79; 84–87; 89–92; 96–101; 105; 107–109; 115–117]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Цілі, завдання та моделі фінансового аналізу.
2. Оцінювання фінансового стану і фінансових результатів діяльності фірми.
3. Прогнозування обсягів продажу і витрат за проектом.
4. Джерела фінансування та розрахунок бюджету проекту.
5. Фінансове планування у проектному аналізі.
6. Фактори інвестиційної привабливості підприємства.
7. Показники, що використовуються для визначення фінансового стану підприємства у проектному аналізі.
8. Принципи формування структури джерел фінансування проекту.
9. Елементи фінансового плану.
10. Мета і призначення балансу грошових потоків.

Теми рефератів

1. Аналіз зовнішніх умов проекту (прогнозованість макроекономічної ситуації, монетарної політики, стан платіжного балансу країни, податкова система, стан фінансового ринку та банківської системи тощо).

2. Оцінка інвестиційної привабливості галузі.
3. Оцінка інвестиційної привабливості регіону.
4. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства. Методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств.
5. Вплив зовнішніх чинників на реалізацію проекту в сучасних умовах економіки України.
6. Інвестиційний комплекс країни.
7. Юридичні умови реалізації проекту (законодавча та нормативна база; укладені чи підготовлені договори; установчі документи, свідоцтво про право власності на майно, інтелектуальну власність тощо).
8. Фінансово-економічний аналіз стабільності підприємства, на базі якого реалізується проект (аналіз грошових потоків, ліквідності балансу, платоспроможності, фінансової стабільності, поточної ринкової вартості тощо).

Змістовий модуль II. Функціональні аспекти проектного аналізу в сфері реального інвестування

Тема 5. Оцінка фінансової спроможності проекту

Структура фінансового плану проекту. Обсяг і структура інвестиційних витрат за проектом. Джерела фінансування проекту. Інвестиції в основні, оборотні засоби, науково-дослідні розробки.

Поточні доходи від проекту. Поточні витрати на виробництво. Змінні та умовно-постійні витрати. Аналіз відповідності фінансових потоків за проектом (доходів і витрат) у цілому та на кожному відрізьку реалізації проекту. Планування прибутку (поточний прибуток і прибуток за проектом у цілому). Звіт про рух коштів за проектом. Прогноз показників бухгалтерського балансу до завершення реалізації проекту. Прогноз фінансової віддачі проекту. Оцінка фінансової здійснюваності проекту. Фінансово-економічний аналіз стабільності підприємства, на базі якого реалізується проект.

Література: [3; 4; 19; 20; 22–24; 26–40; 42–44; 46; 47; 55–58; 63–70; 75; 79; 85; 86; 89; 92; 96–101; 105; 107–109; 115–117]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Структура фінансового плану проекту (прогнози доходів і витрат, грошових потоків, активів і пасивів, графіки погашення заборгованості, засоби фінансування тощо).
2. Складові поточних доходів і витрат за проектом. Змінні та умовно-постійні витрати.

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

1. Складові звітності: бухгалтерський баланс, звіт про прибуток і збиток, звіт про рух коштів. Структура та використання для аналізу проекту.
2. Фінансові коефіцієнти, що застосовуються для оцінки ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності підприємства тощо. Зміст, нормативні значення та порядок обчислення.
3. Функції фінансового менеджера в процесі формування фінансового плану.

Завдання до практичного заняття

Завдання 1. Порядок формування балансу за проектом:

Приватний підприємець створює підприємство з виробництва виробів з пластмаси:

- 1) підприємство зареєстроване зі статутним фондом 200 тис. грн (02.03.08 р.);
- 2) підприємство отримує банківську позичку на 100 тис. грн (04.03.08 р.);
- 3) придбано технологічне обладнання вартістю 150 тис. грн і сировина для забезпечення виробничого процесу на суму 100 тис. грн (10.03.08 р.);
- 4) підприємство виробило і реалізувало продукцію на суму 150 тис. грн (30.03.08 р.). При цьому було витрачено заготовлену сировину на 50 тис. грн та оплачені загальні (постійні) витрати у сумі 30 тис. грн. У результаті прибуток підприємства становив 70 тис. грн, з яких 17,5 тис. грн (25 %) підприємство повинно виплатити до держбюджету у вигляді податку на прибуток.

Визначте розмір чистого прибутку підприємства та послідовно заповніть таблицю.

АКТИВИ	тис. грн.	ПАСИВИ	тис. грн.
Грошові кошти		Акціонерний капітал	
Матеріальні запаси		Банківська позичка	
Обладнання		Заборгованість за виплатами	
		Прибуток	
Сума активів		Сума пасивів	

Завдання 2. Формування “Звіту про рух грошових коштів. На прикладі умовного підприємств поетапно сформуєте “звіт про рух грошових коштів”:

- 1) при створенні нового підприємства планують: залучити кошти інвестора на суму 800 тис. грн, а на 400 тис. грн отримати банківську позичку; придбати обладнання для організації виробництва на суму 1 млн. грн, загальні витрати першого місяця становитимуть 10 тис. грн;
- 2) для придбання сировини і матеріалів планується витратити 290 тис. грн, а дефіцит обігових коштів покрити короткостроковою банківською позичкою у розмірі 350 тис. грн, сплатити відсотки за користування позичковим капіталом;
- 3) запланований обсяг реалізації продукції на третій місяць – на 610 тис. грн; придбання сировини і матеріалів (змінні витрати) для забезпечення безперервності виробництва – 290 тис. грн; сплатити відсотки за користування позичковим капіталом;
- 4) запланований обсяг реалізації продукції на четвертий місяць – на 820 тис. грн, погашення короткострокового кредиту – 350 тис. грн та виплата відсотків.

Назва статті	1-й міс.	2-й міс.	3-й міс.	4-й міс.
<i>Обсяг продажу</i>				
Змінні витрати				
Операційні (загальні витрати)				
Відсотки за кредитами				
Податки та інші виплати				
<i>Грошовий потік від виробничої діяльності</i>				

Витрати на придбання активів				
Надходження від реалізації активів				
Грошовий потік від інвестиційної діяльності				
Акціонерний капітал				
Позичковий капітал				
Виплати на погашення позичок				
Виплати дивідендів				
<i>Грошовий потік від фінансової діяльності</i>				
<i>Баланс коштів на початок періоду</i>				
<i>Баланс коштів на кінець періоду</i>				

Завдання 3. Підприємству для здійснення інвестиційного проєкту потрібно 10 млн дол. За наведеною у таблиці структурою капіталу за різними варіантами проєкту визначте, який із варіантів слід вибрати.

Показник	Одиниця виміру	Варіант				
		1	2	3	4	5
Загальна сума інвестиційних ресурсів: у тому числі:		10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
— власний капітал	тис. дол.	10 000		5000	7000	3000
— позичковий капітал (довгостроковий кредит)			10 000	5000	3000	7000
Рентабельність власного капіталу	%	25	25	25	25	25
Процентна ставка за кредит	%	20	20	20	20	20

Розрахуйте коефіцієнт заборгованості та ефект фінансового левериджу. Чи вплине на вибір оптимальної структури капіталу зниження процентної ставки за кредит до 15 %?

Завдання 4. За наведеними даними обґрунтуйте доцільність реалізації проекту.

1) Обсяги продажу наведено у таблиці.

Показник	1-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік	5-й рік
Обсяг виробництва, од.	4500	4500	4500	4500	4500
Фізичний обсяг реалізації, од.	4000	4500	4500	4500	4500

Ціна одиниці продукції — 1000 дол.; товар обкладається ПДВ та акцизним збором (10 %); оплата відвантаженої продукції за фактом.

Розрахуйте виручку від реалізації та чистий обсяг продажу.

2) *Розрахуйте загальний обсяг капітальних витрат, якщо:* будівельно-монтажні роботи — 1300 тис. дол.; обладнання — 700 тис. дол.; накладні витрати — 150 тис. дол. Усі витрати буде здійснено в першому році проекту.

3) *Розрахуйте загальний обсяг прямих поточних витрат для кожного року проекту, якщо:* прямі матеріальні витрати — 125 дол. на одиницю продукції; заробітна плата — 62,5 дол. на одиницю продукції. Додаткові виплати в рахунок оплати праці плануються в розмірі 9 % від заробітної плати.

4) *Розрахуйте загальний обсяг амортизації для кожного року проекту, якщо* обладнання вноситься до третьої групи.

5) *Розрахуйте загальний обсяг операційних витрат для кожного року проекту, якщо:* рентні платежі — 50 тис. дол.; збори до Державного інноваційного фонду — 1 % від чистого обсягу продажу; виплата процентів за короткостроковий кредит — 50 тис. дол.; виплата процентів за довгостроковий кредит банку — 15 % від загальної суми кредиту (1,5 млн дол.) зі сплатою у другому році; маркетингові витрати — 500 тис. дол.; витрати на обслуговування виробничого процесу — 400 тис. дол.; оплата послуг зв'язку та банків — 80 тис. дол.; оплата аудиторських послуг — 50 тис. дол.; оплата комунальних послуг — 60 тис. дол.; оплата ремонтно-сервісних послуг — 55 тис. дол.; офісно-господарські витрати — 100 тис. дол.; представницькі витра-

ти — 2 % виручки від реалізації; витрати на відрядження — 50 тис. дол.; поза виробничі витрати — 140 тис. дол.

6) *Узагальніть розрахунки поточних витрат на виробництво та збут продукції в таблиці.*

7) *Розрахуйте план прибутку і баланс грошових потоків, використовуючи наявні дані, а також такі показники: податок на прибуток — 30 %, земельний податок — 20 тис. дол.; доходи від участі в діяльності інших підприємств (нараховані у вигляді процентів на акції) — 250 тис. дол. щорічно.; доходи від реалізації матеріальних цінностей та майна, залишкова вартість яких у першому році проекту становить 200 тис. дол., у другому році проекту — 300 тис. дол.; продаж цінних паперів залученим інвесторам — 1 млн дол. у першому році проекту. Дивіденди залученим інвесторам (10 %) виплачуватимуться з року, наступного за відкритою передплатою на акції.*

На першому році проекту планується погасити дебіторську заборгованість на суму 1660 тис. дол.; одержати довгостроковий кредит банку (повернення з другого року проекту рівними частками протягом трьох років) — 1,5 млн дол. трьома траншами: перший рік — 0,5 млн дол., другий — 0,5 млн дол., третій — 0,5 млн дол.

Процент за довгостроковим кредитом банку — 15 % зі сплатою у другому році; виплати за раніше взятим довгостроковим кредитом банку — 1 млн дол. у першому році.

Грошові кошти на початок першого року — 1689 тис. дол.; тимчасово вільні кошти в розмірі 0,5 млн дол. у другому році розміщено на депозит під 20 % з виплатою з третього року проекту. Фінансовий резерв — 10 % від грошових витрат.

8) *Розрахуйте мінімально необхідну суму коштів в обороті для другого і третього року проекту, якщо цикл обороту коштів становить 60 днів.*

9) *Розрахуйте загальну суму податків, зборів і відрахувань, які необхідно буде сплатити у зв'язку з реалізацією проекту.*

Теми рефератів

1. Фінансовий план інвестиційного проекту: зміст, формування та складові.
2. Фінансовий аналіз проекту. Функції фінансового менеджера.
3. Способи фінансування інвестиційних проектів.
4. Постійні та змінні витрати за проектом.
5. Аналіз фінансових ризиків проекту.

6. Аналіз збалансованості фінансових потоків за проектом.
7. Аналіз експлуатаційних (поточних) витрат за проектом.
8. Планування прибутку в інвестиційному проекті.

Тема 6. Аналіз комерційної здійснюваності проекту

Структура маркетингового плану. Аналіз повноти обсягу та комплексності маркетингових заходів за проектом. Розробленість і привабливість продукції проекту. Вибір цінової політики. План просування товару на ринок. Методи прогнозування попиту.

Комерційний аналіз проекту. Аналіз конкурентоспроможності продукту. Реальність очікуваних обсягів продажу за проектом (ціна, кількість продажів). Можливості матеріально-технічного забезпечення виробництва. Розрахунок мінімально необхідних обсягів продажу для забезпечення окупності проекту.

Оцінка відповідності показників проекту середньогалузевому рівню. Планований період освоєння виробництва та виходу на цільові показники проекту з виробництва, продажу, прибутку.

Література: [20; 23–33; 35; 41; 45–47; 50; 55–58; 62; 69; 73; 74; 84–87; 89; 92; 99; 112]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Складові маркетингового плану проекту та їх характеристика:
 - макроекономічний аналіз середовища;
 - аналіз конкурентного середовища;
 - характеристика потенційного споживацького сегмента;
 - політика ціноутворення і вибір моменту виведення товару на ринок;
 - заплановані обсяги реалізації;
 - способи просування товару (послуги);
 - мережа реалізації тощо.
2. Методи прогнозування попиту з урахуванням конкурентної ситуації на ринку.
3. Характеристика стадій комерційної визначеності проекту (аналіз попиту і стратегії його розвитку; аналіз ринкового середовища; наявність стратегії проекту; маркетингова концепція).
4. Складові матеріально-технічного забезпечення виробництва (умови доставки та зберігання матеріальних ресурсів, аналіз роз-

міру та структури витрат виробництва, аналіз умовно-постійних витрат, резерви зниження витрат).

5. Аналіз беззбитковості виробництва: умови, припущення, розрахунок.

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

1. Види цін. Фактори, що визначають вибір політики ціноутворення.
2. Організація реклами та просування продукту (послуги).
3. Резерви проекту: фінансові, маркетингові, технічні, трудові.
4. Можливості модифікації чи переорієнтації проекту за продукцією, організацією збуту, організацією виробництва, обладнанням, персоналом.

Завдання до практичного заняття

Завдання 1. Нехай підприємство виробляє і продає 100 тис. виробів на місяць при ціні одиниці 2,5 грн. За заданого обсягу виробництва сумарні витрати дорівнюють 170 тис. грн, з них постійні витрати становлять 70 тис. грн.

Знайти точку беззбитковості. Визначити прибутки (збитки) за заданих умов.

Визначити прибутки (або збитки) при збільшенні та зменшенні обсягів виробництва на 50 тис. виробів.

Завдання 2. Нехай підприємство виробляє продукцію за ціною 2 грн/од. Умовно-постійні витрати становлять 15 тис. грн на місяць. Беззбиткову роботу підприємства забезпечує випуск 13 тис. одиниць продукції щомісяця.

Визначити обсяг виробництва продукції, за якого буде досягнутий рівень рентабельності виробництва 25 %.

Завдання 3. Підприємство має намір придбати технологічну лінію з виробництва валів. За якого мінімального обороту вона окупиться, якщо змінні витрати у перерахунку на один вал становлять 80 грн, постійні витрати (оренда, комунальні платежі, заробітна плата тощо) — 5 млн грн на місяць. Вартість одного вала становить 120 грн.

Практичні завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Нехай підприємство виробляє і продає A тис. виробів на місяць при ціні одиниці B грн. За заданого обсягу виробництва

сумарні витрати дорівнюють **B** тис. грн, з них постійні витрати – **Г** тис. грн.

Знайти точку беззбитковості. Визначити прибутки (збитки) за заданих умов.

Визначити можливі прибутки (або збитки), якщо постійні витрати зменшаться на 20 %, а змінні зростуть на 5 %.

Варіант	А, тис. виробів	Б, грн.	В, тис. грн.	Г, тис. грн.
1	100	2,5	170	70
2	85	2,5	160	70
3	90	5,0	230	80
4	80	7,0	180	65
5	100	3,5	180	70

Завдання 2. Нехай підприємство виробляє продукцію за ціною **A** грн/од. Умовно-постійні витрати становлять **B** тис. грн на місяць. Беззбиткову роботу підприємства забезпечує випуск **B** одиниць продукції щомісяця. Метою підприємства є досягнення щомісячно прибутку **D** тис. грн. Визначити, яку кількість виробів необхідно виготовити для отримання заданого прибутку.

Варіант	А, грн./од.	Б, тис. грн.	В, од.	Г, тис. грн.
1	2	15	13000	5
2	5	25	10000	7
3	20	55	5000	20
4	15	60	12000	10
5	7	44	8000	10

Теми рефератів

1. Напрями аналізу маркетингового плану проекту.
2. Зміст маркетингового плану інвестиційного проекту.
3. Характеристика способів просування продукту (послуги).
4. Вибір політики ціноутворення та фактори, що її визначають.
5. Складові макроекономічного аналізу середовища.
6. Напрями і джерела аналізу конкурентного середовища.

7. Критерії визначення та характеристика потенційного споживачього сегмента.
8. Складові плану просування товару на ринок.
9. Інтенсивність використання ресурсів за проектом. Оцінка рівня ресурсозбереження.
10. Розрахунок планового періоду освоєння виробництва та виходу на цільові показники проекту за виробництвом та обсягом реалізації.

Тема 7. Оцінка розрахункової ефективності проекту

Концепція визначення ефективності проекту як співвідношення витрат і результатів. Розрахунок показників чистої приведеної вартості проекту (*NPV*). Період окупності проекту. Внутрішня норма прибутковості (*IRR*). Переваги і недоліки методів чистої приведеної вартості та внутрішня норма прибутковості. Коефіцієнт ефективності інвестицій. Показник фондівдачі. Порівняння проектів з різними періодами життя. Оцінка проекту з урахуванням інфляції.

Оцінка ефективності проектів, які передбачають державну або регіональну фінансову підтримку. Показник інтегрального бюджетного ефекту.

Література: [22–36; 41; 43–47; 50; 51; 55–58; 62; 73; 74; 86; 89; 92; 95; 99; 101; 107]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Система кількісних показників оцінки інвестиційних проектів, їх характеристика:
 - чиста приведена вартість;
 - внутрішня норма прибутковості;
 - індекс прибутковості;
 - період окупності;
 - фондівдача.

Завдання до практичного заняття

Завдання 1. Фірма має намір придбати обладнання вартістю 20 тис. грн. Розраховано, що річна економія від установавання цього обладнання становитиме 5 тис. грн, тривалість експлуатації – 5 років, залишкова вартість – 1000 грн. Чи доцільно купувати таке обладнання, якщо норма дохідності на інвестиції становить 10 %.

Завдання 2. Впровадження проекту з початковими інвестиціями в розмірі 500 тис. грн передбачає такі грошові надходження протягом чотирьох років: 1-й рік — 90 тис. грн, 2-й рік — 170 тис. грн, 3-й рік — 250 тис. грн, 4-й рік — 110 тис. грн.

Розрахувати строк окупності інвестиційного проекту за допомогою спрощеного показника, а також більш точним методом.

Завдання 3. Визначити внутрішню норму дохідності проекту придбання обладнання вартістю 20 тис. грн. Розраховано, що річна економія від установалення цього обладнання становитиме 5 тис. грн, теривалість експлуатації — 5 років.

Завдання 4. Виберіть найефективніший проект серед двох запропонованих, якщо ставка дисконтування становить 10 %. Обидва проекти потребують однакових обсягів початкових інвестицій у розмірі 400 тис. грн та розраховані на однаковий термін — 3 роки. Перший проект передбачає такі щорічні надходження за проектом: 150 тис. грн, 200 тис. грн, 250 тис. грн. Другий проект передбачає такі щорічні надходження за проектом: 250 тис. грн, 200 тис. грн, 150 тис. грн.

Завдання 5. Виберіть найефективніший проект серед двох запропонованих, якщо ставка дисконтування становить 20 %. Обидва проекти потребують однакових обсягів початкових інвестицій у розмірі 400 тис. грн. Перший проект розрахований на 4 роки і передбачає такі щорічні надходження за проектом: 100 тис. грн, 150 тис. грн, 200 тис. грн, 250 тис. грн. Другий проект розрахований на 3 роки і передбачає такі щорічні надходження за проектом: 250 тис. грн, 200 тис. грн, 150 тис. грн.

Завдання 6. Підприємство розглядає інвестиційний проект — придбання технологічної лінії. Вартість лінії — 15 млн. грн, термін експлуатації — 5 років, знос на обладнання вираховується методом прямолінійної амортизації (20 % на рік), виручка від реалізації продукції за роками прогнозується в таких обсягах: 10200 тис. грн, 11100 тис. грн, 12300 тис. грн, 12000 тис. грн, 9000 тис. грн (без ПДВ). Поточні витрати становлять у перший рік 5100 тис. грн і щороку збільшуються на 4 %. Ставка податку на прибуток — 30 %, ціна авансованого капіталу — 14 %. Визначте чистий приведений дохід за проектом та індекс прибутковості.

Завдання 7. Визначте чистий приведений дохід за проектом, якщо проект розраховано на три роки і прогноз надходжень за роками ста-

новить: 80 тис. грн, 100 тис. грн, 120 тис. грн. Початкові інвестиції становили 220 тис. грн, ставка дисконтування — 20 %.

Завдання 8. Початковий обсяг інвестицій, вкладених у створення підприємства, становить 2300 тис. грн. На фінансування активної частини основних фондів використано 40 % початкового обсягу інвестицій. Кількість працюючих на підприємстві — 400 осіб. Обсяг чистого прибутку від основної діяльності — 35 тис. грн. Розрахувати капіталоозброєність і механоозброєність проекту.

Завдання 9. Визначте внутрішню норму прибутковості проекту і порівняйте з очікуваною інвестором дохідністю інвестицій на рівні 40 %. Зробіть висновок щодо доцільності реалізації проекту.

Рік реалізації проекту	Обсяг інвестицій, тис. грн.	Поточні доходи від проекту, тис. грн.	Поточні витрати проекту (витрати на виробництво), тис. грн.
0	100	—	—
1	—	200	150
2	—	250	180
3	—	250	170

Завдання 10. Проект, що потребує інвестицій у розмірі 160 тис. грн, передбачає отримання річного доходу в розмірі 30 тис. грн протягом 15 років. Оцініть доцільність такої інвестиції, якщо коефіцієнт дисконтування 15 %.

Завдання 11. Розрахуйте теперішню вартість проектів А і Б, маючи на увазі, що ставка дисконтування становить 0 %, 10 % та 20 %.

Показник	Проект А	Проект Б
Початкові витрати, грн.	1200	1200
Надходження коштів, грн.		
1-й рік	1000	100
2-й рік	500	600
3-й рік	100	1100

Який з проектів є кращим за кожної ставки дисконтування? Чому вони не дають однакових результатів?

Практичні завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Оберіть найкращий проект, використовуючи значення чистої приведенної вартості та індексу прибутковості. Ставка дисконтування становить 20 %.

Варіант 1

Рік реалізації проекту	Обсяг інвестицій, тис. грн.	Доходи, тис. грн.	Поточні витрати на виробництво, тис. грн.
Проект А			
0	110	—	—
1	—	160	120
2	—	170	130
3	—	180	140
4	—	190	140
Проект Б			
0	340	—	—
1	—	800	600
2	—	800	610
3	—	800	610

Варіант 2

Рік реалізації проекту	Обсяг інвестицій, тис. грн.	Доходи, тис. грн.	Поточні витрати на виробництво, тис. грн.
Проект А			
1	160	270	210
2	—	280	220
3	20	290	220
4	—	300	225
Проект Б			
1	360	750	600
2	—	750	590
3	—	760	590

Варіант 3

Рік реалізації проекту	Обсяг інвестицій, тис. грн.	Доходи, тис. грн.	Поточні витрати на виробництво, тис. грн.
Проект А			
1	160	250	180
2	—	270	190
3	20	270	195
4	—	280	200
Проект Б			
1	390	800	650
2	—	800	620
3	—	800	620

Варіант 4

Рік реалізації проекту	Обсяг інвестицій, тис. грн.	Доходи, тис. грн.	Поточні витрати на виробництво, тис. грн.
Проект А			
1	170	300	220
2	—	330	220
3	—	340	230
4	—	350	250
Проект Б			
1	370	780	630
2	—	780	635
3	—	770	630

Варіант 5

Рік реалізації проекту	Обсяг інвестицій, тис. грн.	Доходи, тис. грн.	Поточні витрати на виробництво, тис. грн.
Проект А			
1	200	300	210
2	—	330	240

3	20	330	235
4	—	340	240
Проект Б			
1	310	750	550
2	—	740	550
3	—	740	540

Завдання 2. Впровадження проекту з початковими інвестиціями в розмірі **A** тис. грн. передбачає такі грошові надходження протягом чотирьох років: 1-й рік — **B** тис. грн, 2-й рік — **B** тис. грн, 3-й рік — **Г** тис. грн, 4-й рік — **Д** тис. грн.

Розрахувати строк окупності інвестиційного проекту за допомогою спрощеного показника, а також більш точним методом.

Варіант	А, тис. грн	Б, тис. грн.	В, тис. грн.	Г, тис. грн.	Д, тис. грн.
1	500	90	170	250	110
2	980	120	280	280	250
3	640	110	150	190	190
4	760	110	220	260	260
5	820	190	190	260	260

Завдання 3. Визначте внутрішню норму прибутковості проекту і порівняйте з очікуваною інвестором дохідністю інвестицій на рівні 30 %. Зробіть висновок щодо доцільності реалізації проекту.

Варіант 1

Рік реалізації проекту	Обсяг інвестицій, тис. грн.	Поточні доходи від проекту, тис. грн.	Поточні витрати проекту, тис. грн.
1	200	400	300
2	50	450	330
3	—	450	300

Варіант 2

Рік реалізації проекту	Обсяг інвестицій, тис. грн.	Поточні доходи від проекту, тис. грн.	Поточні витрати проекту, тис. грн.
1	100	230	170
2	—	270	180
3	—	200	150

Варіант 3

Рік реалізації проекту	Обсяг інвестицій, тис. грн.	Поточні доходи від проекту, тис. грн.	Поточні витрати проекту, тис. грн.
1	100	200	150
2	—	250	180
3	—	250	170

Варіант 4

Рік реалізації проекту	Обсяг інвестицій, тис. грн.	Поточні доходи від проекту, тис. грн.	Поточні витрати проекту, тис. грн.
1	250	200	150
2	—	300	200
3	—	350	200

Варіант 5

Рік реалізації проекту	Обсяг інвестицій, тис. грн.	Поточні доходи від проекту, тис. грн.	Поточні витрати проекту, тис. грн.
1	200	250	150
2	—	260	150
3	—	270	150

Завдання 4. Купівля нового обладнання за A тис. грн дає можливість підприємству отримати економію на витратах по B тис. грн протягом V років, залишкова вартість обладнання через цей термін становитиме G тис. грн. Необхідна норма дохідності для інвестора дорівнює D %. Визначте:

- чи доцільно реалізувати цей проект;
- за допомогою графіка визначте внутрішню норму дохідності проекту;
- якому проекту слід віддати перевагу, якщо альтернативний проект має індекс прибутковості 1,1.

Варіант	А, тис. грн.	Б, тис. грн.	В, років	Г, тис. грн.	Д, %
1	30	7	6	2	10
2	25	6	5	1	15
3	20	6	4	1	15
4	30	7	5	3	10
5	35	5	7	5	15

Теми рефератів

1. Дохідність залученого капіталу: визначення, економічна сутність, формула.
2. Особливості розрахунку та використання показника періоду окупності, переваги та вади методу.
3. Особливості розрахунку та використання показника внутрішньої норми дохідності, переваги та вади методу.
4. Індекс прибутковості: визначення, економічна сутність, формула.
5. Класифікація методів оцінювання реальних інвестиційних проектів.
6. Особливості розрахунку та використання показника чистої теперішньої вартості, переваги та вади методу.

Тема 8. Визначення інвестиційного ризику проекту

Сутність і класифікація інвестиційних ризиків. Аналіз повноти відображення в проекті можливих проблем реалізації. Фактори систематичного та несистематичного ризиків. Потенційні фактори ризику за проектом. Ступінь можливого впливу на проект: втрата прибутку, втрата доходу, втрата активів.

Наявність варіантних розрахунків за проектом. Кількісна оцінка інвестиційного ризику. Наявність у проекті типових заходів зменшення інвестиційного ризику. Аналіз чутливості реагування проекту

на основні фактори ризику. Визначення розрахунковим шляхом найбільших ризиків проекту (рейтинг факторів ризику). Сценарії умов реалізації проекту та оцінка ризиків за ними.

Метод стандартного середньоквадратичного відхилення. Коефіцієнт варіації.

Література: [23–34; 38; 39; 43–48; 51–54; 59; 66; 69; 70; 87; 101; 110–112]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Класифікація інвестиційних ризиків (загальноекономічний, правовий, політичний; маркетинговий, технічний, фінансовий, екологічний; систематичні та несистематичні). Поясніть відмінності ризиків: проектного, підприємницького, фінансового і портфельного.

2. Способи запобігання проектним ризикам. Характеристика заходів зменшення інвестиційного ризику: диверсифікація, наявність резервів і запасів (матеріальних, фінансових, часових), наявність договірної супроводу проекту, потенційна ліквідність вартості активів проекту, детальність розробки та планування, інформаційне забезпечення, ознаки монопольності продукції проекту, страхування активів, організація охорони матеріальних цінностей під час реалізації проекту тощо.

3. Характеристика кількісних методів вимірювання ризиків:

- аналіз прогнозних сценаріїв;
- стандартне середньоквадратичне відхилення та коефіцієнт варіації;
- аналіз чутливості реагування.

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

1. Етапи управління інвестиційними ризиками.

Завдання до практичного заняття

Завдання 1. Компанія отримала три варіанти прогнозних сценаріїв проекту А:

- за сприятливого розвитку та піднесеного стану економіки прогноз прибутку — 420 тис. грн,
- в умовах стабільності — 370 тис. грн;
- в умовах спаду економіки — 290 тис. грн.

Розрахуйте стандартне середньоквадратичне відхилення і коефіцієнт варіації та порівняйте з проектом Б, CV якого дорівнює 0,06.

Завдання 2. Базовий розрахунок чистої приведеної вартості проекту базувався на таких даних: початкові інвестиції становлять 200 тис. грн; прогнозований обсяг реалізації продукції відповідно за три роки – 450 од., 500 од., 500 од.; ціна за одиницю продукції (незмінна) – 600 грн; собівартість продукції відповідно за три роки – 500 грн, 450 грн, 450 грн, ставка дисконтування – 10 %.

Розрахунок варіативних значень чистої приведеної вартості базується на припущенні, що можлива така зміна факторів:

- обсяг реалізації відповідно за три роки – 495 од., 550 од., 550 од.;
- прогнозована ціна реалізації – 660 грн;
- собівартість продукції відповідно за три роки – 550 грн, 495 грн, 495 грн;
- ставка дисконтування – до 20 %.

Оцініть значення факторів, що впливають на значення чистої приведеної вартості, та визначте їх рейтинг, систематизувавши отримані значення в таблиці.

Фактор, вплив якого досліджується	Зміна фактора, %	Базове значення NPV	Нове значення NPV	Зміна NPV, %	Зміна NPV на 1 % зміни фактора, %	Рейтинг фактора
-----------------------------------	------------------	---------------------	-------------------	--------------	-----------------------------------	-----------------

Завдання 3. Інвестор має таку інформацію щодо можливих обсягів продажу нового продукту і відповідних імовірностей:

Можливий рівень сприймання продукції (можлива реакція ринку)	Обсяг продажу, од. товару	Ймовірності
Низький	10	0,1
Середній	30	0,3
Високий	45	0,4
Дуже високий	60	0,2

Визначте:

- очікуване значення продажу нового продукту;
- стандартне відхилення.

Завдання 4. Виконайте аналіз чутливості інвестиційного проекту, визначте найважливіші змінні проекту, їх граничне значення, до-

пустими зміни та рейтинг впливу на результативну кількість за наведеними нижче даними.

Передбачається, що початкові інвестиції проекту становитимуть 2 млн грн, ціна реалізації — 50 грн, витрати на оплату праці у розрахунку на одиницю продукції — 15 грн, матеріальні витрати — 10 грн, з яких витрати на електроенергію — 8 грн. У разі нормального завантаження виробничих потужностей підприємство зможе випускати 600 тис. виробів на рік. Термін реалізації проекту — 8 років, дисконтна ставка — 12 %.

Практичне завдання для самостійної роботи

Завдання 1. За двома проектами були отримані по три прогностичні оцінки ймовірного доходу. За допомогою стандартного середньоквадратичного відхилення і коефіцієнта варіації визначте, якому з проектів віддасть перевагу інвестор, що не схильний до ризику.

Варіант роботи	Варіант розрахунку	Прогноз прибутку за проектом, тис. грн.	
		Проект А	Проект Б
1	1	110	400
	2	103	417
	3	95	440
2	1	55	155
	2	65	172
	3	71	161
3	1	710	410
	2	680	440
	3	671	417
4	1	21	122
	2	30	135
	3	27	129
5	1	180	80
	2	150	60
	3	160	49

Теми рефератів

1. Методи зменшення інвестиційних ризиків за проектом.
2. Методи аналізу та оцінки ризиків реалізації проекту.
3. Методи кількісної оцінки інвестиційних ризиків проекту.
4. Класифікація інвестиційних ризиків.
5. Етапи управління інвестиційними ризиками.
6. Оцінка захищеності проекту від інвестиційного ризику.
7. Аналіз чутливості реагування як метод аналізу ризику.
8. Використання методу прогнозних сценаріїв для оцінки ризиків.
9. Поправка на ризик: метод еквівалента достовірності.

Тема 9. Аналіз виробничого плану проекту

Складові виробничого плану. Інжиніринг проекту.

Номенклатура продукції. Календарний план випуску продукції. Організація зберігання та транспортування готової продукції. Оперативні плани роботи виробничих підрозділів. Способи організації робіт за проектом. Плани-графіки та організація матеріально-технічного забезпечення виробництва. Розрахунок необхідних виробничих запасів. Організація контролю якості продукції. Запланована продуктивність праці. Календарний графік технічного обслуговування устаткування, планово-попереджувальних ремонтів. Плани технічної модернізації обладнання в процесі реалізації проекту. Потенційні можливості нарощування виробництва. Коефіцієнт використання виробничих потужностей. Коефіцієнт завантаження обладнання.

Література: [20; 23–34; 38; 39; 43–48; 52–54; 59; 66; 69; 70; 77; 78; 82; 85; 92; 93; 96]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Характеристика складових виробничого плану проекту:
 - виробничий апарат;
 - календарні плани випуску продукції;
 - система контролю та забезпечення належної якості продукції;
 - організація матеріально-технічного забезпечення виробництва;
 - організація зберігання та транспортування матеріальних ресурсів і готової продукції;
 - план технічного обслуговування устаткування.

2. Алгоритм здійснення технічного аналізу проекту. Критерії вибору технології виробництва.

Теми рефератів

1. Способи організації робіт за проектом (підрядний, господарський, змішаний).
2. Аналіз контрактного забезпечення проекту.
3. Методи, що використовуються для організації контролю якості продукції.
4. Принципи розрахунку необхідних виробничих запасів.
5. Аналіз технічної бази проекту (обладнання і технологія).
6. Критерії оцінки технічних і технологічних рішень проекту.
7. Критерії відбору технології виробництва.
8. Параметри оцінки виду устаткування та аналіз умов його встановлення.
9. Цілі і зміст технічного аналізу та його місце у підготовці інвестиційного проекту.

Тема 10. Аналіз соціальних аспектів проекту

Оцінка соціальної значущості продукції проекту. Кількість нових робочих місць. Зовнішній і внутрішній соціальний вплив проекту.

Характеристика персоналу. Виробничий та адміністративно-управлінський апарат. Запланований рівень оплати праці, відповідність середньогалузевим показникам. Мотивація праці. Система матеріального стимулювання.

Умови праці, режим роботи, коефіцієнт змінності роботи персоналу. Техніка безпеки. Заплановані витрати на соціально-культурні заходи. Екологічна безпека проекту.

Література: [15; 23; 24; 26; 27; 30; 32; 35; 36; 46–48; 53; 57; 71; 73; 74; 77; 84; 92; 111]

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

1. Ключові аспекти соціального планування: наявність трудових ресурсів; характеристики способу життя населення в зоні впливу проекту тощо.
2. Напрями внутрішнього та зовнішнього впливу проекту.
3. Критерії характеристики персоналу: фахова, кваліфікаційна підготовка, освіта, досвід роботи, кількість працівників.

Теми рефератів

1. Аналіз узгодженості проекту із зовнішнім соціальним середовищем.
2. Система стимулювання персоналу та мотивації праці.
3. Структура опису соціальної характеристики регіону, де реалізуватиметься проект.
4. Аналіз соціальної значущості продукту (послуги) проекту.
5. Планування та структура витрат на забезпечення соціально-культурних заходів проекту.
6. Екологічна експертиза проекту.

Тема 11. Організація управління проектом. Прийняття рішень у проектному аналізі

Організаційна форма управління проектом. Функції процесу управління.

Функції фінансового менеджменту. Календарний план реалізації проекту. Капітальний і поточний бюджети проекту. Організація моніторингу проекту.

Відповідність системи управління внутрішній структурі проекту. Зміни системи управління залежно від етапу проектного циклу і зовнішніх умов.

Управління технічною базою проекту, виробництвом, збутом продукції, персоналом. Застосування методів зменшення ризиків при реалізації проекту. Управління фінансами проекту.

Експертиза проекту. Види експертиз документів обґрунтування інвестування. Комплексний характер оцінки проекту й прийняття рішень. Імовірнісний характер оцінки проекту. Принципи прийняття рішень. Оцінка відповідності проекту стратегії розвитку базового підприємства. Рекомендації щодо доопрацювання проекту.

Література: [22–30; 33–36; 38; 46; 47; 55–58; 67–71; 74; 84–86; 91; 92; 101; 109; 110; 116]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Характеристика функцій процесу управління (планування, організаційна, контролю).
2. Оперативне управління та його складові.
3. Зміст і мета розробки капітального та поточного бюджетів проекту, їх відмінності.

4. Зміст моніторингу інвестиційного проекту. Характеристика видів моніторингу. Показники моніторингу.
5. Експертизи проекту: зміст, напрями, загальна схема.
6. Типові причини припинення робіт за проектом. Характеристика форм виходу з проекту.

Теми рефератів

1. Процес управління проектом: планування, організація, контроль.
2. Організація оперативного управління проектом.
3. Моніторинг реалізації проекту: цілі; види; суб'єкти, що його здійснюють.
4. Причини припинення робіт за проектом. Форми виходу з проекту.
5. Аналіз потенційних можливостей виходу з проекту.
6. Критерії прийняття рішення в проектному аналізі.
7. Типові помилки при реалізації проекту.
8. Порядок здійснення експертизи інвестиційного проекту.
9. Проектний контроль, контроль на стадії реалізації проекту.
10. Цілі постаудиту інвестиційних проектів. Програма постаудиту інвестиційних проектів.
11. Види експертиз документів обґрунтування інвестування: технічна, юридична, економічна.

Змістовий модуль III. Управління фінансовими інвестиціями

Тема 12. Економічний зміст фінансового інвестування

Форми фінансового інвестування (вкладення капіталу в статутні фонди підприємств, прибуткові види грошових інструментів, прибуткові види фондових інструментів).

Політика управління фінансовими інвестиціями. Етапи формування політики управління фінансовими інвестиціями. Аналіз стану фінансового інвестування у попередньому періоді. Визначення обсягу фінансового інвестування в майбутньому періоді. Вибір форм фінансового інвестування. Оцінювання інвестиційних якостей окремих фінансових інструментів. Формування портфеля фінансових

інвестицій. Забезпечення ефективного оперативного управління портфелем фінансових інвестицій.

Література: [3; 24; 32; 34; 39; 44; 47; 49; 51; 55; 56; 81; 106; 116; 117]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Сутність фінансових інвестицій та їх класифікація. Типи і види фінансових інвестицій.
2. Інвестиційний портфель: сутність, класифікація.
3. Принципи формування інвестиційних портфелів.
4. Характеристика етапів формування політики управління фінансовими інвестиціями.

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

1. Фондова біржа: функції, особливості створення та функціонування.
2. Фінансові посередники на ринку цінних паперів.
3. Учасники ринку цінних паперів.

Теми рефератів

1. Ризики у фінансових інвестиціях.
2. Фондова біржа: функції, особливості створення та функціонування.
3. Особливості функціонування фондового ринку в Україні.
4. Принципи формування інвестиційних портфелів.

Тема 13. Інструменти фінансового інвестування

Класифікація типів і видів цінних паперів. Пайові цінні папери. Звичайні акції і їх властивості. Паке́т акцій. Привілейовані акції (конвертовані, викупні, з часткою участі тощо). Боргові цінні папери. Облігації. Векселі. Депозитні сертифікати. Інструменти грошового ринку і ринку капіталу. Похідні цінні папери.

Принципи обчислення вартості цінних паперів. Оцінка інвестиційних якостей цінних паперів. Фундаментальний і технічний аналіз фондових інструментів. Фінансові коефіцієнти оцінки акцій (співвідношення ціни та доходу на акцію, ціни та обсягів продажу на акцію, ціни та балансової вартості активів). Фондові та біржові індекси. Характеристика іноземних (*Dow Jones Index, Actuaries Share,*

NIKKEY тощо) та українських фондових індексів (КАС, ПФТС, WOOD тощо).

Література: [3; 24; 32; 34; 39; 44; 47; 49; 51; 55; 56; 81; 106; 116; 117]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Інструменти ринку цінних паперів та їх класифікація.
2. Критерії оцінювання інвестиційних якостей фінансових інструментів.
3. Принципи оцінки вартості та дохідності цінних паперів (акцій, облігацій, інвестиційних сертифікатів тощо).
4. Методи технічного та фундаментального аналізу якостей цінного папера.

Завдання до практичного заняття

Завдання 1. Відомо, що очікуваний дивіденд наступного року становить 2,5 грн, прогнозовані дивіденди компанії протягом двох років зростатимуть на 15 %, приріст третього року — 10 %, четвертого — 8 %. Необхідна ставка доходу — 10 %. Розрахуйте максимальну поточну вартість цієї акції.

Завдання 2. Розрахуйте стандартне середньоквадратичне відхилення і коефіцієнт варіації для акції А, про яку відомо, що за останні три звітні періоди дивіденди становили, відповідно, 3 грн, 3,20 грн, 3,15 грн. Порівняйте отримані вами значення з акцією Б, коефіцієнт варіації якої дорівнює 0,07, і зробіть висновок щодо того, якій з акцій слід віддати перевагу при включенні в портфель інвестора, не схильного до ризику.

Завдання 3. Умовний інвестор сформував портфель цінних паперів за рахунок придбання таких цінних паперів:

- 5000 одиниць акцій підприємства А за ціною 3 грн з дохідністю 14 %;
- 6000 одиниць акцій підприємства Б за ціною 5 грн з дохідністю 13 %;
- 500 облігацій підприємства А за номіналом 1000 грн з дохідністю 10 %;
- 500 державних облігацій внутрішньої позики з номіналом 1000 грн і дохідністю 7 %.

Розрахуйте середню дохідність сформованого портфеля інвестора.

Практичні завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Розрахуйте поточну вартість облигації з купонною ставкою **A**, номіналом 1000 грн та строком погашення **B**, якщо ставка дисконту становить **B**. За допомогою таблиць процентного фактора теперішньої вартості та процентного фактора теперішньої вартості анuitету обрахуйте, як зміниться вартість цієї облигації за ставки дисконту **G**. Зробіть висновок щодо впливу ставки дисконту на зміну оцінки облигації.

Варіант	1	2	3	4	5
A , %	7	8	8,5	9	9,5
B , років	3	4	5	3	4
B , %	8,5	9	7,5	8	8,5
G , %	6	7	10	10	11

Завдання 2. Дивіденди компанії щороку зростали на **A** %. Сподіваються на збереження темпів приросту. Останні щорічні дивіденди становили 2,5 грн на акцію. Визначте вартість звичайної акції, якщо необхідна ставка доходу становить 12 %.

Варіант	A , %	B , грн.	B , %
1	7	1,5	12
2	5	1,2	11
3	4	0,8	10
4	3	0,6	11
5	5	0,9	12

Завдання 3. Акціонерне товариство має сплачений статутний капітал у розмірі **A**, який складається з простих (**B**) та привілейованих акцій, при цьому товариство випустило максимально можливу кількість привілейованих і звичайних акцій. Фіксована ставка дивіденду за привілейованими акціями становить **B**. За підсумками фінансового року чистий прибуток товариства становив **G**, з яких на розвиток виробництва було спрямовано **D** %. Ринкова ставка відсотка становить **E**.

Розрахуйте, як зміниться курсова вартість простих акцій цього товариства, якщо:

- ринкова відсоткова ставка підніметься на три відсоткові пункти;
- ринкова процентна ставка знизиться до **Ж**.

Варіант	1	2	3	4	5
Статутний капітал A , тис. грн.	200	150	240	280	180
Кількість звичайних акцій B , тис. од.	35	20	35	30	30
Ставка доходу за привіл. акціями B , %	14	11	13	10	12

Теми рефератів

1. Акції: класифікація, особливості обігу.
2. Облігації: класифікація, особливості обігу.
3. Казначейські зобов'язання: класифікація, особливості обігу.
4. Інвестиційні сертифікати: класифікація, особливості емісії, обігу.
5. Фінансові деривативи: класифікація, особливості емісії, обігу.
6. Критерії оцінки інвестиційних якостей фінансових інструментів.
7. Принципи оцінки вартості та дохідності акцій.
8. Дохідність акцій: визначення, економічна сутність, формула.
9. Фондова біржа та її сутність. Функції фондової біржі.
10. Фундаментальний аналіз фінансових інструментів.
11. Технічний аналіз фінансових інструментів.
12. Фондові індекси: сутність, значення.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правова

1. Закон України “Про режим іноземного інвестування” від 19.03.96 р. № 94/96-ВР.
2. Закон України “Про промислово-фінансові групи” від 21.11.95 р.
3. Закон України “Про цінні папери і фондовий ринок” від 23.02.06 № 3480-IV.

4. Закон України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” від 30.10.96 р. № 448/96-ВР.
5. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність” від 16.04.91 р. // Збірник “Законо України”. Інститут законодавства. — Т. 2. — К., 1996.
6. Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18.09.91 р. № 1561-ХІІ.
7. Закон України “Про підприємництво” від 26.02.91 р. // Збірник “Законо України”. Інститут законодавства. — Т. 2. — К., 1996. — С. 191–200.
8. Закон України “Про власність” від 07.02.91 р. // Збірник “Законо України”. Інститут законодавства. — Т. 2. — К., 1996. — С. 1–57.
9. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 07.02.2000 р. № 2121-ІІІ.
10. Закон України “Про страхування” від 07.04.96 р.
11. Закон України “Про заставу” від 02.10.92 р.
12. Закон України “Про загальні основи створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон” від 13.10.92 р.
13. Закон України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” від 12.07.01 р. № 2664-ІІІ // Урядовий кур’єр. — 2001. — 23 серп.
14. Указ Президента України “Про заходи щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні” від 12.06.01 р. № 512/2001.
15. Постанова КМУ “Порядок підготовки та реалізації проєктів економічного і соціального розвитку України, які підтримуються міжнародними фінансовими організаціями” від 10.10.01 р. № 1317.
16. Постанова НБУ “Про врегулювання порядку здійснення іноземними інвесторами інвестицій в Україну” від 20.07.99 р. № 356 // Додаток до Вісника НБУ. — 1999. — № 10.
17. Постанова КМУ “Положення про порядок державної реєстрації договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора” від 30.01.97 р. № 112.
18. Положення про порядок іноземного інвестування в Україну: Затв. постановою Правління НБУ від 10.08.05 р. № 280; зареєстр. в МЮ України 29.08.2005 р. за № 947/1122.
19. Постанова НБУ “Положення про порядок надання резидентам України індивідуальних ліцензій на отримання кредитів в іноземній валюті від іноземних кредиторів” від 28.09.95 р. № 244.

20. *Методичні* рекомендації з розроблення бізнес-плану підприємств: Затв. наказом Міністерства економіки України від 06.09.06 р. № 2903.
21. *Методика* інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій / Агентство з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій; 23.02.98 р. № 22; зареєстр. в МЮУ 31.03.1998 р. за № 214/2654.

Основна

22. *Бланк І. А.* Інвестиційний менеджмент. — К.: МП “ІТЕМ”, 1995. — 447 с.
23. *Блохина В. Г.* Инвестиционный анализ. — Ростов н/Д: Феникс, 2004. — 320 с.
24. *Борщ Л. М.* Інвестування: теорія і практика: Навч. посібник. — К.: Знання, 2005.
25. *Бузова І. А., Маховикова Г. А., Терехова В. В.* Коммерческая оценка инвестиций: Учебник / Ред. В. Е. Есипов. — СПб.: Питер, 2003. — 432 с.
26. *Верба О. В., Загородніх М. О.* Проектний аналіз. — К.: Наук. думка, 2000.
27. *Верба В. А., Гребешкова О. М., Востряков О. В.* Проектний аналіз: Навч.-метод. посіб. для самост. вивчення дисципліни. — К.: КНЕУ, 2002. — 298 с.
28. *Вісяцев В. А., Поважний О. С., Степанчук С. С.* Теоретичні і методичні основи проектного аналізу. — Донецьк: ДонДАУ, 2003.
29. *Вовчак О. Д.* Інвестування: Навч. посіб. — Л.: Новий світ-2000”, 2007. — 544 с.
30. *Волков І. М., Грачева М. В.* Проектный анализ: Учебник. — М.: ЮНИТИ, 1998.
31. *Гойко А. Ф.* Методи оцінки ефективності інвестицій та пріоритетні напрями їх реалізації. — К.: ВІРІ-Р, 1999. — 320 с.
32. *Гончаров А. Б.* Інвестування: Навч. посіб. — Х.: ВД “ІНЖЕК”, 2004.
33. *Грачева М. В.* Анализ проектных рисков: Учеб. пособие. — М.: ЗАО “Финстатинформ”, 1999.
34. *Гринькова В. М., Корда В. О., Лепейко Т. І.* Інвестиційний менеджмент. — Х.: ВД “Інжек”, 2005. — 664 с.
35. *Гуторов О. І.* Проектний аналіз: Навч.-метод. посіб. для самост. вивчення дисципліни. — Х.: РВВ ХДАУ ім. В. В. Докучаєва, 2001. — 210 с.

36. *Данілов О. Д., Івашина Г. М., Чумаченько О. Г.* Інвестування: Навч. посіб. — Ірпінь, 2001.
37. *Жданов В. П.* Организация и финансирование инвестиций. — Калининград: Янтарный сказ, 2000.
38. *Загородній А. Г., Стадницький Ю. І.* Менеджмент реальних інвестицій: Навч. посіб. — К.: Знання, КОО, 2000. — 209 с.
39. *Ігонина Л. Л.* Инвестиции: Учебник / Ред. В. А. Слепова. — М.: Юрист, 2002. — 480 с.
40. *Ідрисов А. Б.* Стратегическое планирование и анализ эффективности инвестиций. — М.: Инфра-М, 1996.
41. *Ковалев В. В.* Методы оценки инвестиционных проектов. — М.: Финансы и статистика, 1999.
42. *Крутка Я. Д.* Прогресивні методи оцінки та обліку інвестиційних ресурсів. — Тернопіль: Економічна думка, 2000. — 354 с.
43. *Крушвиц Л.* Инвестиционные расчеты: Пер. с нем. под общ. ред. В. В. Ковалева, З. А. Сабова. — СПб.: Питер, 2001. — 432 с.
44. *Лоренс Дж. Гитман, Майкл Д. Джонк.* Основы инвестирования: Пер. с англ. — М.: “Дело”, 1997. — 991 с.
45. *Лудченко Я. О.* Оцінка економічної ефективності інвестиційних проектів: Навч. посіб. — К.: Ельга; Ніка-Центр, 2004. — 208 с.
46. *Майорова Т. В.* Інвестиційна діяльність: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. — К.: ЦУЛ, 2003.
47. *Мойсеєнко І. П.* Інвестування: Навч. посіб. — К.: Знання, 2006.
48. *Музиченько А. С.* Інвестиційна діяльність в Україні: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. — К.: Кондор, 2005.
49. *Мертенс А.* Инвестиции: Курс лекций по современной финансовой теории. — К.: КИА, 1997.
50. *Нечаев Г. І., Коломієць О. С., Коломієць Ю. О.* Введення до проектного аналізу: Навч. посіб. — Луганськ: Вид-во Східноукраїнського нац. ун-ту ім. В. Даля, 2003.
51. *Нікбахт, Гропеллі.* Фінанси. Основи: Пер. з англ. — К., 1993. — 383 с.
52. *Новицький В. Є.* Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. — К., 2003.
53. *Носова О. В.* Іноземні інвестиції в транзитивній економіці України: Монографія. — Х., 2001.
54. *Отецький В. Л.* Інвестиції та інновації: проблеми теорії та практики. — К.: ІАЕ УААН, 2003.

55. *Пересада А. А., Смирнова О. О., Онікієнко С. В., Ляхова О. О.* Інвестування: Навч.-метод. посіб. — К.: КНЕУ, 2001.
56. *Пересада А. А., Коваленко Ю. М., Онікієнко С. В.* Інвестиційний аналіз: Підручник. — К.: КНЕУ, 2005. — 485 с.
57. *Пересада А. А.* Управління інвестиційним процесом: Монографія. — К.: Лібра, 2002. — 472 с.
58. *Пересада А. А., Майорова Т. В.* Інвестиційне кредитування: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2002.
59. *Пособие ЕРНСТ* енд ЯНГ по составлению бизнес-плана: Пер. с англ. — 2-е изд. — М.: “Джон Уайли енд Санз”, 1995. — 224 с.
60. *Роберт Н. Холт, Сет Б. Барнес.* Планирование инвестиций: Пер. с англ. — М., 1994.
61. *Сборник* бизнес-планов с комментариями и рекомендациями / Под ред. В. М. Попова. — М.: Финансы и статистика, 1998.
62. *Савчук В. П., Прилито С. И., Величко Е. Г.* Анализ и разработка инвестиционных проектов: Учеб. пособие. — К.: Абсолют-В; Ольга, 1998. — 304 с.
63. *Слав'юк Р. А.* Фінанси підприємств: Навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2002. — 460 с.
64. *Татаренко Н. О., Поручник А. М.* Теорії інвестицій: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2000. — 160 с.
65. *Торгова Л. В., Хитра О. В.* Спільні підприємства в Україні: організаційно-економічний механізм і ефективність функціонування. — К., 2001.
66. *Уоли К.* Ключові фінансові показники: аналіз та управління розвитком підприємства / Пер. з англ. Л. Л. Лазебний. — К.: Наук. думка, 2001. — 367 с.
67. *Фабоцци Фрэнк Дж.* Управление инвестициями: Пер. с англ. — М.: ИНФРА-М, 2000.
68. *Федоренко В. Г.* Инвестознаводство: Підручник. — 3-те вид., допов. — К.: МАУП, 2004. — 408 с.
69. *Циглик І. І., Кропельницька С. О., Білий М. М., Мозіль О. І.* Аналіз і розробка інвестиційних проектів: Навч. посіб. — К.: Центр навч. л-ри, 2005. — 160 с.
70. *Черваньов Д. М.* Менеджмент інвестиційної діяльності підприємств. — К.: Знання-Прес, 2003. — 622 с.
71. *Шарп У., Александер Г., Бейли Дж.* Инвестиции. — М.: ИНФРА-М, 1998.

72. Шклярчук С. Г. Финансовая система: структура, механизм функционирования, оптимизация. Финансовые рынки, финансовые институты и участники, финансовые инструменты, методы анализа, регулирование и оптимизация: Монография. — К.: Нора-принт, 2003. — 568 с.
73. Щукін Б. М. Інвестування: Курс лекцій. — К.: МАУП, 2004. — 213 с.
74. Щукін Б. М. Аналіз інвестиційних проєктів: Конспект лекцій. — К.: МАУП, 2002. — 128 с.

Додаткова

75. Акціонерні товариства: Залучення інвестицій / Авт.-уклад. Маркелов А. Є., Шумейко; Уклад. Шестопал Г. С. — К.: Українська інвестиційна газета, 1997. — 416 с.
76. Бизнес-план инвестиционного проекта: Отечественный и зарубежный опыт. Современная практика и документация. — М.: Финансы и статистика, 1997.
77. Бизнес-план: Методологические материалы / Под ред. проф. Р. Г. Маниловского. — М.: Финансы и статистика, 1995.
78. Бирман Г., Шмидт С. Экономический анализ инвестиционных проектов: Пер. с англ. — М.: “Банки и биржи”; “ЮНИТИ”, 1999.
79. Бернстайн Л. А. Анализ финансовой отчетности: Пер. с англ. — М.: “Финансы и статистика”, 1996. — 623 с.
80. Булеев И. П., Богачев С. В., Мельникова М. В. Промышленные корпорации: особенности развития и принятия решений: Монография. — Донецк, 2003.
81. Внукова Н. М. Ринок фінансових послуг: Навч.-метод. посіб. — Х.: ІНЖЕК, 2004. — 276 с.
82. Грибалева Н. П., Игнатъева И. Г. Бизнес-план. Практическое руководство по составлению. — СПб., 1994. — 158 с.
83. Губський Б. В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі. — К.: Наук. думка, 1998.
84. Денисенко М. П. Основи інвестиційної діяльності: Підручник. — К.: Алерта, 2003.
85. Денисенко М. П. Планування — важлива складова інвестування. — К.: МАУП, 2001. — 48 с.
86. Єрмошенко М. М., Плужников І. О. Аналіз і оцінка інвестиційних проєктів. — К., 2004. — 155 с.

87. *Инвестология*: наука про інвестування / За ред. проф. С. К. Реверчука. — К.: Атіка, 2001.
88. *Инвестиционно-финансовый портфель* (Книга инвестиционного менеджера. Книга финансового посредника) / Отв. ред. Ю. Б. Рубин, В. И. Солдаткин. — М., 1999.
89. *Катасонов В. Ю., Морозов Д. С., Петров М. В.* Проектное финансирование: мировой опыт и перспективы для России: Монография. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: Анкил, 2001. — 312 с.
90. *Кондрашов О. М., Пашута М. Т.* Стан та ефективність інноваційної діяльності в промисловості України. — К.: Наук. світ, 2001. — 51 с.
91. *Крыжановский В. Г., Лапенков В. И., Лютер В. И. и др.* Антикризисное управление / Под ред. Э. С. Минаева, В. П. Панагушина. — Учеб. пособие для технических вузов. — М.: Приор, 1998. — 432 с.
92. *Липиц И. В., Косов В. В.* Инвестиционный проект: методы подготовки и анализа: Учеб.-справ. пособие. — М.: Бэк, 1996.
93. *Лунев Н., Макаревич Л.* Бизнес-план для получения инвестиций: Метод. рекомендации. — М.: Внешсигма, 1995.
94. *Мансухани Г. Р.* Золотое правило инвестирования: Пер. с англ. — М., 1995. — 93 с.
95. *Макаревич Л. М.* Оценка эффективности планируемых вложений // Менеджмент в России и за рубежом. — 2003. — № 2. — С. 21–26.
96. *Маховикова Г. А., Кантор В. Е.* Инвестиционный процесс на предприятии. — СПб.: Питер, 2001.
97. *Мельник В. В., Козюк В. В.* Міжнародна інвестиційна діяльність: навч. посіб. — Тернопіль, 2003.
98. *Міжнародні фінанси*: Підручник / О. І. Рогач, А. С. Філіпенко, Т. С. Шеремет та ін.; за ред. О. І. Рогач. — К., 2003.
99. *Норкотт Д.* Принятие инвестиционных решений: Пер. с англ. — М.: “Банки и биржи”, “ЮНИТИ”, 1997.
100. *Роуз Питер.* Банковский менеджмент: Пер. с англ. — М.: Академия народного хозяйства при Правительстве Российской Федерации, 1995. — 743 с.
101. *Роберт Н. Холт.* Основы финансового менеджмента: Пер. с англ. — М., 1993. — 506 с.
102. *Рогач О. І.* Міжнародні інвестиції: теорія та практика бізнесу транснаціональних корпорацій. — К.: Либідь, 2005. — 715 с.

103. *Рокоча В. В., Плотніков О. В., Новицький В. Є., Кудирко Л. П., Сльозко О. О.* Транснаціональні корпорації: Навч. посіб. — К., 2001.
104. *Рут Ф. Р., Філіпенко А.* Міжнародна торгівля та інвестиції: Пер. з англ. — К.: Основи, 1998.
105. *Смирнов А. Л.* Организация финансирования инвестиционных проектов. — М., 1993.
106. *Смолянська О. Ю.* Фінансовий ринок: Навч. посіб. — К.: Центр навчальної літератури, 2005.
107. *Страховий та інвестиційний менеджмент: Підручник / Федоренко В. Г., Захожай В. Б., Чувардинський О. Г. та ін.* — К.: МАУП, 2002. — 344 с.
108. *Терещенко О. О.* Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2003. — 554 с.
109. *Управление инвестициями: В 2 томах / В. В. Шеремет, В. М. Павлюченко, В. Д. Шапиро и др.* — М.: Высшая школа, 1998.
110. *Управление проектами / В. Д. Шапиро и др.* — СПб.: ДваТри, 1996.
111. *Федоренко В. Г.* Іноземне інвестування економіки України. — К.: МАУП, 2004. — 270 с.
112. *Федоренко В. Г., Іткін О. Ф. та ін.* Інвестиційні процеси в промисловості України / За наук. ред. В. Г. Федоренко: Монографія. — К.: Наук. світ, 2001. — 447 с.
113. *Черкасов В. Е.* Международные инвестиции: Учеб.-практ. пособие. — М.: Дело, 1999.
114. *Ченг Ф. Ли, Джозеф И. Финертти.* Финансы корпораций. — М.: Инфра-М, 2000.
115. *Шелудько В. М.* Фінансовий ринок: Навч. посіб. — К.: Знання-Прес, 2002. — 535 с.
116. *Шелудько В. М.* Фінансовий менеджмент: Підручник. — К.: Знання, 2006. — 439 с.
117. *Шклярчук С. Г.* Портфельное инвестирование. Курс лекций по инвестированию, формированию и управлению инвестиционным портфелем: Учеб. пособие. — К.: Нора-принт, 2000. — 367 с.

Електронні джерела

<http://www.ssmc.gov.ua> — сайт Державної комісії з цінних паперів і фондовому ринку.

<http://www.rada.gov.ua> — офіційний сайт Верховної Ради України.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Інвестиційний аналіз”	5
Зміст самостійної роботи з дисципліни “Інвестиційний аналіз”	6
Список літератури	44

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>Л. С. Тоболіч</i>
Комп'ютерне верстання	<i>Н. М. Музиченко</i>

Зам. № ВКЦ-3971

Формат 60×84/16. Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний. Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*